

BİR YAŞAM BİÇİMİ OLARAK FELSEFE

İlk dersimizde, bu kış döneminde beraber felsefe yapıyor olduğumuz 5. sınıf öğrencilerine *felsefenin tanımı* hakkında ne düşündüklerini sordum. Bir öğrenci kendi isteğiyle felsefenin “bir yaşam yolu” olduğunu düşündüğünü söyledi. Tabii ki, ben, bu çok bilgiç cevabı sevdim ve bu görüşü savunan felsefeciler de vardır.

Merak etmeye ve kesin olarak bunun ne anlama geldiğini düşünmeye başladım. Her hangi birinin Sosyoloji veya Antropolojinin (her ne kadar Sosyoloji ve Antropolojinin anlamı üzerinde sosyologlar ve antropologların az çok tartışmaları bulunsa da) “bir yaşam biçimi” önerdiklerini sanmıyorum. Öyleyse, niçin bu iddia *felsefe* için makul görünüyor?

Pek çok profesyonel felsefeciler, felsefenin ilim adamları topluluğunda uygulanan hususi bir disiplin olduğunu ileri sürdüler ve bir kısım felsefeciler kolej öncesi öğrencilerle yaptığım uğraşımın gerçek bir felsefe olduğunu düşünmediklerini bana söylediler. Kesinlikle, felsefe; bir tarihi, bilgi hakkında felsefeyi geleneğin derinlikleriyle birlikte felsefi sorular hakkında düşünmeyi genişleten bir disiplindir. Kolej öncesi öğrencilerle yaptığım gerçekte felsefi sorunların tartışmaları üzerine yoğunlaşmaktır: hakikat, doğru nedir?, iyi bir yaşamın temel öğeleri nelerdir?, dünyaya ilişkin ne bilebiliriz?, işte tüm bunlar felsefe çalışmasına yaklaşımın yollarıdır. Fakat bir yaşam yolu olarak felsefe hakkında ne düşünüyorsunuz?

Fransız felsefeci Pierre Hadot, felsefeden *bir görme yolu/tarzı* ve dünyada varlık olarak bulunmak olarak bahseder. Felsefe, diyalog yoluyla geliştirilen ve kendini gözden geçirmek ve sorgulamakla sürdürülen “iyinin sevgisidir”. Böylece felsefe bir yaşama yolu olarak anlamayı araştırmaya ve sorgulamaya adanmış bir yaşam biçimidir. İşte bu, bana göre, öğrencinin felsefeye “*bir yaşam yolu*” diye gönderme yaptığında ne kast ettiği ile aynıdır. Felsefe, *ilgi çekici* bir düşüncedir. Benim gerçekte gençlere yaşam yollarına yardımcı olma işim; onları eleştirel düşünürler kılmak ve insanları dünyayı anlama işlevinde etkin kılmaktır. Fakat sorgulama ve kendini gözden geçirme yoluyla doğru yolu anlamayı arayan ve yine insan varlığının temel sorunlarını diğerleriyle diyalog içinde kalarak düşünmeye çalışan herkes felsefeci midir?

Jana Mohr Lone

Türkçesi: Rahman Rehāvī